

طرح درس

عنوان درس (فارسی): روانشناسی شناختی: فرایندهای عالی

عنوان درس (انگلیسی): Cognitive Psychology: Higher-Level Processes

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

نوع درس: تخصصی / اصلی

سطح درس: کارشناسی ارشد

تعداد جلسات: ۱۶ جلسه (هر جلسه حدود ۹۰ دقیقه)

هدف کلی درس: آشنایی عمیق دانشجویان با فرایندهای عالی شناختی شامل تفکر، تصمیم‌گیری، حل مسئله، زبان، آگاهی، هوش و خلاقیت، با تأکید بر مدل‌های نظری، شواهد تجربی، و رویکردهای عصب‌شناختی و کاربردی.

اهداف رفتاری درس

انتظار می‌رود دانشجو در پایان درس بتواند:

- نظریه‌های اصلی در حوزه تفکر و حل مسئله را توضیح دهد.
- انواع تصمیم‌گیری و سوگیری‌های شناختی را تحلیل کند.
- ساختار و فرایندهای زبان را از دیدگاه شناختی تبیین کند.
- نقش آگاهی و توجه پیشرفته در شناخت را ارزیابی کند.
- نظریه‌های هوش و خلاقیت را مقایسه و نقد کند.
- مقالات علمی جدید در حوزه شناخت پیشرفته را تحلیل و ارائه کند.
- ارتباط بین فرایندهای عالی شناختی و مغز را توضیح دهد.
- کاربردهای عملی این فرایندها را در زندگی واقعی و حرفه‌ای بررسی کند.

روش‌های تدریس

- سخنرانی تعاملی
- بحث گروهی
- ارائه دانشجویی
- تحلیل مقالات علمی
- مطالعه موردی (Case Study)
- نمایش ویدئوهای علمی
- یادگیری مبتنی بر مسئله (PBL)

روش‌های ارزشیابی

- آزمون میان‌ترم (تحلیلی): ۳۰٪
- آزمون پایان‌ترم (مفهومی + تشریحی): ۴۰٪
- ارائه مقاله و سمینار: ۲۰٪

- مشارکت در کلاس و فعالیت‌ها: ۱۰٪

منابع اصلی

۱. Eysenck & Keane – *Cognitive Psychology: A Student's Handbook*
۲. Goldstein – *Cognitive Psychology*
۳. Sternberg & Sternberg – *Cognitive Psychology*

برنامه هفتگی (۱۶ جلسه)	
جلسه ۱:	<ul style="list-style-type: none"> • معرفی درس • مروری بر فرایندهای عالی شناختی • تفاوت با فرایندهای پایه
جلسه ۲:	<ul style="list-style-type: none"> • تفکر (Thinking) • انواع تفکر (همگرا، واگرا، انتقادی)
جلسه ۳:	<ul style="list-style-type: none"> • بازنمایی ذهنی (Mental Representation) • مفاهیم و دسته‌بندی‌ها
جلسه ۴:	<ul style="list-style-type: none"> • حل مسئله (Problem Solving) • مدل‌های کلاسیک (گشتالت، پردازش اطلاعات)
جلسه ۵:	<ul style="list-style-type: none"> • راهبردهای حل مسئله • موانع حل مسئله (Fixation, Mental Set)
جلسه ۶:	<ul style="list-style-type: none"> • تصمیم‌گیری (Decision Making) • نظریه‌های هنجاری و توصیفی
جلسه ۷:	<ul style="list-style-type: none"> • سوگیری‌های شناختی (Cognitive Biases) • هیوریستیک‌ها (Kahneman & Tversky)
جلسه ۸:	<ul style="list-style-type: none"> • قضاوت (Judgment) • عدم قطعیت و ریسک
جلسه ۹:	<ul style="list-style-type: none"> • زبان (Language) • ساختار زبان (Syntax, Semantics)
جلسه ۱۰:	<ul style="list-style-type: none"> • درک و تولید زبان • نظریه‌های زبان (Chomsky vs Usage-based)
جلسه ۱۱:	<ul style="list-style-type: none"> • آگاهی (Consciousness) • سطوح آگاهی و پردازش ناخودآگاه
جلسه ۱۲:	<ul style="list-style-type: none"> • توجه پیشرفته و کنترل شناختی

• عملکردهای اجرایی (Executive Functions)	
• هوش (Intelligence) • نظریه‌ها (Spearman, Gardner, Sternberg)	جلسه ۱۳:
• خلاقیت (Creativity) • مدل‌ها و سنجش خلاقیت	جلسه ۱۴:
• رویکردهای عصب‌شناختی • مغز و فرایندهای عالی شناختی	جلسه ۱۵:
• جمع‌بندی • ارائه‌های نهایی دانشجویان • بحث و مرور کلی	جلسه ۱۶: